

SPRÁVA O VÝSLEDKU KONTROLY 2021

Finančné prostriedky poskytnuté
z vybraných rozpočtových kapitol na rozvoj športu

Najvyšší kontrolný úrad SR
Karol Mitrík, predseda

OBSAH

ZOZNAM SKRATIEK.....	3
ZOZNAM GRAFOV.....	3
VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA	4
KONTROLNÁ AKCIA.....	5
1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE	5
2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE.....	6
2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA.....	6
2.2 VÝKON KONTROLY	6
3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE.....	6
3.1 TRANSPARENTNOSŤ PRI POSKYTOVANÍ DOTÁCIÍ.....	7
3.2 ODPORÚČANIA NA ZMENY SYSTÉMU.....	9
3.3 ODPORÚČANIA KONTROLOVANÝM SUBJEKTOM.....	9
4 KONTAKT	10

ZOZNAM SKRATIEK

SKRATKA	VÝZNAM
MF SR, ministerstvo financií SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MŠVVaŠ	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
NKÚ, NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
Rozpočtová rezerva vlády	Rozpočtová rezerva vlády SR
Rozpočtová rezerva predsedu vlády	Rozpočtová rezerva predsedu vlády SR
ŠR	Štátny rozpočet
ÚV SR	Úrad vlády Slovenskej republiky
Uznesenie vlády	Uznesenie vlády Slovenskej republiky
VPS	Všeobecná pokladničná správa
VÚC	Vyšší územný celok
Zákon o štátnom rozpočte	Zákon o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok
Zákon o rozpočtových pravidlách	Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
Zákon o NKÚ	Zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o poskytovaní dotácií	Zákon č. 524/2010 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Úradu vlády Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov
Zákon o športe	Zákon č. 440/2015 Z. z. o športe v znení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1 Prehľad finančných prostriedkov na šport z MF SR a ÚV SR.....	6
Graf č. 2 Celková podpora športu z MF SR a ÚV SR v období 2018 - 2020.....	8

VÝZNAMNÉ ZISTENIA A ODPORÚČANIA

Do systému verejného financovania športu sa zapája množstvo vládnych aj samosprávnych inštitúcií, o podpore projektov sa v nich ale dodnes nerozhoduje podľa rovnakých pravidiel. V súčasnosti môžu vstupovať do procesu podpory športu viaceré subjekty štátnej správy (ministerstvá, úrad vlády a pod.) ako aj orgány územnej samosprávy (obce, VÚC), čo vytvára nekoordinovanosť celkového systému financovania.

Zjednotenie systému podpory je pri viacerých nezávislých zdrojoch kľúčové, preto Najvyšší kontrolný úrad SR postupne vykonáva sériu kontrolných akcií v inštitúciách, ktoré sú zapojené do financovania športu z verejných zdrojov. Po kontrole „Vnútroškový kontrolný systém výdavkov na šport v rozpočtovej kapitole MŠVVaŠ SR“ (2020) **vykonala NKÚ SR v prvej polovici roka 2021 kontrolu na Ministerstve financií SR a Úrade vlády SR zameranú na preverenie transparentnosti pridelovania finančných prostriedkov na rozvoj športovej infraštruktúry. Transparentnosťou sa rozumie rovnaké zaobchádzanie so žiadateľmi o poskytnutie dotácie ešte pred tým ako poskytovateľ dotácie prijme svoje konečné a riadne zdokumentované rozhodnutie t. j. od zverejnenia výzvy, cez podanie žiadosti až po jej vyhodnotenie s prihliadnutím na predtým špecifikované kritériá pre výber a vyhodnotenie žiadostí. Výsledky kontroly v týchto dvoch inštitúciách potvrdili pri dotačnom financovaní športových projektov existenciu prvkov netransparentnosti a nedodržiavanie ustanoveného spôsobu nakladania s verejnými prostriedkami.**

Ústredným orgánom, ktorý zastrešuje problematiku športu je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR. Financovanie športu zo štátneho rozpočtu zabezpečuje rezort podľa zákona o športe. **Úrad vlády SR a Ministerstvo financií SR** zastrešujú niekoľko dotačných mechanizmov, cez ktoré sa môžu okrem iných financovať aj športové projekty. V období medzi rokom 2018 a prvým polrokom 2020 cez tieto nástroje bolo poskytnutých zo štátneho rozpočtu na šport vyše 109 miliónov eur.

Pri dotáciách schválených na športové projekty z rozpočtových rezerv vlády aj predsedu vlády, NKÚ zistil porušenie zákona o rozpočtových pravidlách. Z rozpočtovej rezervy vlády boli na športové projekty v kontrolovanom období poskytnuté dotácie v objeme 1,35 milióna eur. Podľa NKÚ len v jednom prípade išlo o nepredvídané výdavky na odstránenie havarijného stavu, ktoré nebolo možné predvídať a plánovať. Ostatných 1,15 mil. eur nebolo poskytnutých v súlade s ustanoveným spôsobom nakladania s verejnými prostriedkami, pretože podľa § 10 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, sa na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtových príjmov vytvárajú v štátnom rozpočte rezervy. Z rovnakých dôvodov nebolo v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách vykonávané ani schválenie, uvoľnenie a poskytnutie finančných prostriedkov na rozvoj športu vo výške 2,12 mil. eur z rezervy predsedu vlády SR.

Kľúčovým kontrolným zistením je, že proces pridelovania finančných prostriedkov na šport z rezerv vlády a predsedu vlády, ako aj z Všeobecnej pokladničnej správy na osobitné účely je netransparentný.

O podporu z rozpočtovej rezervy predsedu vlády nie je možné požiadať oficiálne, pretože neexistuje právna norma, ktorá by proces poskytovania dotácie upravovala. O poskytnutí dotácie z tohto zdroja rozhoduje predseda vlády samostatne a to bez akýchkoľvek pravidiel a kritérií. **Celý proces poskytovania dotácií na rozvoj športovej infraštruktúry z rezervy predsedu vlády hodnotí NKÚ ako netransparentný.**

Netransparentne rozhodovalo podľa NKÚ o rozdelení financií na športové projekty z kapitoly Všeobecná pokladničná správa aj ministerstvo financií. Obciam na individuálne potreby takto poskytlo v kontrolovanom období 771 693 eur. V tomto prípade je v rozpore s princípmi transparentnosti vydanie rozhodnutia, keď o žiadostiach na základe zverejnenej výzvy rozhoduje podobne ako v prípade rezervy predsedu vlády jedna osoba - minister financií.

Najväčšiu časť peňazí na športové projekty, takmer 87 miliónov eur, uvoľnilo ministerstvo financií v preverovanom období ako dotáciu na osobitné účely na plnenie mimoriadnych a naliehavých úloh z kapitoly VPS. Ani v tomto prípade sa nezverejňuje žiadna informácia o možnosti uchádzať sa o túto podporu. **Spôsob financovania športu na základe uznesení vlády SR, bez predchádzajúceho transparentného výberu prijímateľov, ktorí následne musia splniť transparentné kritériá, je podľa NKÚ v rozpore s princípom nediskriminácie obcí, VÚC a iných právnických osôb.**

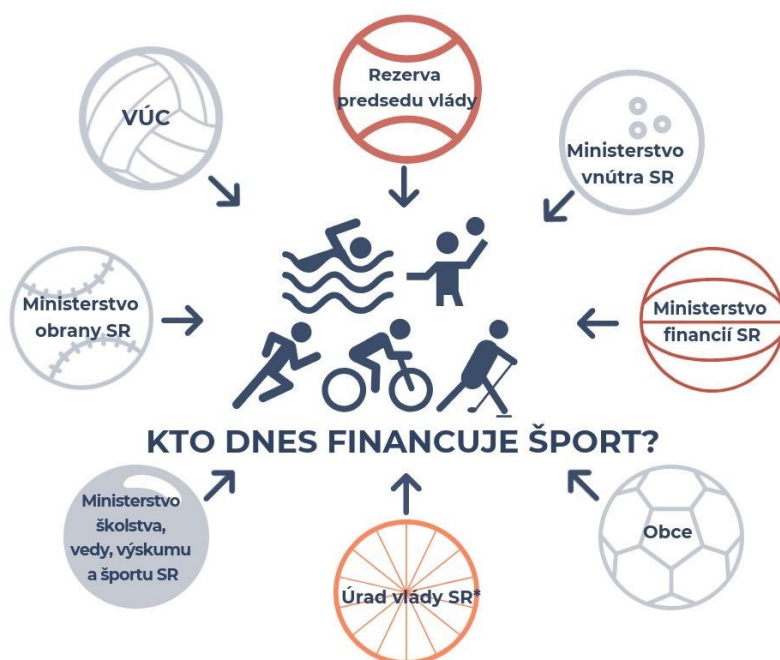
Kontrola na Úrade vlády SR tiež potvrdila, že splnomocnenec vlády pre šport si dlhodobo neplnil kľúčové úlohy, ktoré mu vyplývajú zo štatútu. Úlohou splnomocnenca ako poradného orgánu vlády je vypracúvať návrhy koncepčných a strategických materiálov pre oblasť športu, ako aj návrhy analýz uplatňovania právnych predpisov v oblasti športu a podnetov na ich zmenu a doplnenie.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR vypracovalo „Konceptiu štátnej politiky v oblasti športu – Slovenský šport 2020“, ktorá bola prijatá uznesením vlády SR v roku 2012. V roku 2021 stále neexistuje aktualizovaná strategická

konceptia rozvoja športu a športovej infraštruktúry a aj preto **sú financie na šport pridelované nesystémovo**. Na absenciu dokumentu, ktorý by jednoznačne určoval smerovanie športu, merateľné ciele a spôsoby ako ich dosiahnuť a hodnotiť, už poukázal NKÚ pri kontrole na MŠVVaŠ SR.

V kontexte aktuálnych zistení **NKÚ SR odporúča Výboru NR SR pre vzdelávanie, vedu, mládež a šport, aby v spolupráci s ministerstvom školstva a splnomocnencom vlády pre šport zabezpečil aktualizáciu koncepcie štátnej politiky v oblasti športu**. Jej súčasťou by mal byť aj transparentný systém financovania športu, pričom oprávnenie rozhodovať o pridelovaní financií by mal mať z pohľadu efektívneho riadenia jeden rezort či inštitúcia.

Kontrola poukázala na to, že financovanie športu prostredníctvom dotačných mechanizmov Úradu vlády SR a Ministerstva financií SR je v súčasnosti neprehľadné, nemá jednotné pravidlá a pre absenciu ucelenej koncepcie rozvoja sa neriadi strategickými cieľmi. Štát by mal preto podľa NKÚ spolu so zástupcami športovej obce stanoviť jasné a jednotné pravidlá a merateľné kritériá, podľa ktorých sa budú finančné prostriedky na športové projekty poskytovať. Zároveň by mal určiť mechanizmy pre dosiahnutie transparentnosti systému pridelovania dotácií na šport z verejných zdrojov, umožniť kontrolu systému kontrolnými orgánmi aj verejnosťou a rozhodnúť aj o sankčných mechanizmoch. Všetky tieto pravidlá by mal následne implementovať aj do legislatívy a pristúpiť k tvorbe Centrálného registra dotácií na šport zo všetkých zdrojov.

NKÚ ODPORUČA

Centralizovať podporu športu prostredníctvom národnej stratégie

Koordinovať podporu športu napr. MŠVVaŠ SR

Aplikovať dobrú prax využívanú napr. pri dotačných programoch Úradu vlády SR (Podpora rozvoja športu), MK SR alebo MO SR...

KONTROLNÁ AKCIA

1 ÚČEL KONTROLNEJ AKCIE

Kontrolná akcia bola vykonaná podľa Plánu kontrolnej činnosti NKÚ SR na rok 2021. Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť transparentnosť pridelovania finančných prostriedkov na rozvoj športovej infraštruktúry na Ministerstve financií SR prostredníctvom Všeobecnej pokladničnej správy a na Úrade vlády SR.

Predmet kontroly: Transparentnosť pri poskytovaní finančných prostriedkov na rozvoj športovej infraštruktúry a dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri ich poskytovaní

Transparentnosťou sa rozumie rovnaké zaobchádzanie so žiadateľmi o poskytnutie dotácie ešte pred tým ako poskytovateľ dotácie prijme svoje konečné a riadne zdokumentované rozhodnutie t. j. od zverejnenia výzvy, cez podanie žiadosti až po jej vyhodnotenie s prihliadnutím na predtým špecifikované kritériá pre výber a vyhodnotenie žiadostí.

2 RÁMEC KONTROLNEJ AKCIE

2.1 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Kontrola bola realizovaná podľa príslušných ustanovení zákona o NKÚ SR a štandardov, ktoré vychádzajú zo základných princípov kontroly v rámci medzinárodných štandardov najvyšších kontrolných inštitúcií (ISSAI). K metódam a technikám, ktoré boli uplatnené počas výkonu kontroly patrili najmä: štúdium všeobecne záväzných právnych predpisov, interných predpisov, preskúmanie predloženej dokumentácie a dokladov, analýza, riadený rozhovor a iné. Kontrola bola vykonaná vo vybraných rozpočtových kapitolách ako kontrola súladu. Kontrolovaným obdobím boli roky 2018 až I. polrok 2020 a súvisiace obdobie.

2.2 VÝKON KONTROLY

Výkon kontroly bol nepriaznivo poznačený epidemiologickými opatreniami súvisiacimi s ochorením COVID-19, najmä dostupnosťou zamestnancov kontrolovaných subjektov kľúčových z hľadiska predmetu kontroly.

Kontrolou boli potvrdené riziká, ktoré NKÚ SR identifikoval v rámci prípravy a bolo zistené najmä:

- absentujúci materiál o stave športovej infraštruktúry (nesystémové pridelovanie dotácií)
- neinformovanie verejnosti o možnosti požiadať o dotácie z rezervy predsedu vlády
- chýbajúce pravidlá a kritériá pri pridelovaní dotácií z rezervy predsedu vlády (netransparentnosť pri pridelovaní dotácií)
- nedostatočný kontrolný mechanizmus v oblasti poskytovania podpory

3 VÝSLEDKY KONTROLNEJ AKCIE

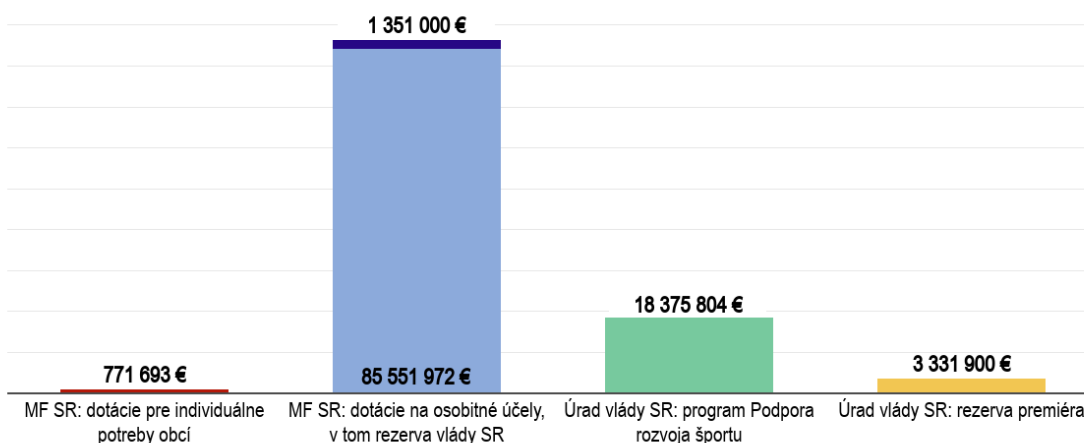
Šport je a bude závislý od mnohých skutočností, no predovšetkým od financií. Bez finančnej podpory štátu si ťažko predstaviť fungovanie a rozvíjanie športu. Kľúčovú úlohu v rámci systému podpory športu zohráva MŠVVaŠ, pretože okrem iného zabezpečuje financovanie športu zo štátneho rozpočtu a koordinuje výstavbu športovej infraštruktúry. Štátne financie na rozvoj športu a športovej infraštruktúry možno získať formou dotácií aj z iných kapitol štátneho rozpočtu, ale aj od vlády či od jej predsedu. Dôležité však je, či je systém pridelovania verejných finančných prostriedkov na šport nastavený podľa pravidiel a kritérií zaručujúcich transparentnosť.

Z rozpočtových kapitol MF SR a ÚV SR boli poskytnuté finančné prostriedky formou dotácií v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov, z dotačného programu, ako aj rozpočtovej rezervy. Ministerstvo financií SR poskytlo NKÚ informácie, že v rokoch 2018 až 2020 (I. polrok) bolo na rozvoj športu z uvedených kapitol poskytnutých celkovo 107,1 mil. eur. NKÚ preverení jednotlivých uznesení zistil, že suma finančných prostriedkov poskytnutých na rozvoj športu z kapitol bola celkom 109,3 mil. eur, čo predstavuje rozdiel takmer 2,3 mil. eur. Zistenie potvrdzuje nedostatočnú evidenciu výdavkov na poskytované dotácie podľa účelu použitia.

V nasledujúcom grafe je prehľad dotácií na šport z MF SR a ÚV SR v kontrolovanom období, pričom súčasťou dotácií na osobitné účely je aj rezerva vlády.

Graf č. 1 Prehľad finančných prostriedkov na šport z MF SR a ÚV SR

Zdroj: ÚV SR, MF SR

Najviac dotácií na rozvoj športu za kontrolované obdobie bolo poskytnutých na osobitné účely, na plnenie mimoriadnych a naliehavých úloh formou **rozhodnutia vlády SR**, a to obci, VÚC alebo inej právnickej osobe.

3.1 TRANSPARENTNOSŤ PRI POSKYTOVANÍ DOTÁCIÍ

Financovanie športu štátom rezortne zastrešuje MŠVVaŠ, štátny príspevok na šport však možno získať aj z iných zdrojov napojených na štátny rozpočet. Systém pridelovania financií z týchto zdrojov sa nie vždy riadi transparentnými pravidlami. Navyše dotačný systém financovania športu nie je centralizovaný, preto je možné získať verejné finančné prostriedky na jeden projekt aj paralelne z viacerých zdrojov. Práve na vybrané nesystémové nástroje podpory športu bola zameraná kontrola NKÚ SR.

3.1.1 ROZPOČTOVÉ REZERVY

V štátnom rozpočte sa na **krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných** na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia vytvárajú rozpočtové rezervy, ktorých výška je stanovená v zákone o štátnom rozpočte. Z týchto rezerv možno za určitých okolností čerpať financie aj na športovú infraštruktúru.

Rozpočtová rezerva vlády

O rozpočtovej rezerve vlády, rozpočtovanej v kapitole VPS, rozhoduje vláda uzneseniami na návrh ministra financií. Z tohto zdroja bol šport v kontrolovanom období podporený **šiestimi uzneseniami vlády** v objeme 1,35 mil. eur. NKÚ poukázal na to, že **len v jednom prípade išlo o výdavky** na odstránenie havarijného stavu, ktoré **nebolo možné predvídať a plánovať**. **Ostatných 1,15 mil. eur nebolo poskytnutých v súlade s ustanoveným spôsobom nakladania s verejnými prostriedkami**, pretože podľa § 10 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, sa na krytie nepredvídaných výdavkov nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtových príjmov vytvárajú v štátnom rozpočte rezervy. Aj keď v zákone nie je taxatívne stanovené aké výdavky možno zahrnúť do nepredvídaných výdavkov, z terminologického výkladu citovaného zákona, ako aj vychádzajúc z účelu krytia výdavkov určených zákonom jednoznačne vyplýva, že pojem „nepredvídaný výdavok“ je nečakaný, neočakávaný, prekvapujúci, na rozdiel o iných plánovaných a očakávaných výdavkov. Z čoho vyplýva, že nemôže ísť o bežné výdavky, ktoré je možné vopred predvídať a plánovať. Zákonomdarca práva použitím pojmu „nepredvídaný“ ustanovil možnosť použitia rezervy na krytie takých výdavkov, ktoré nie sú bežné a plánované a tým aj rozlíšil bežné výdavky od nepredvídaných.

Rozpočtová rezerva predsedu vlády

O rozpočtovej rezerve predsedu vlády, rozpočtovanej na ÚV SR, rozhoduje predseda vlády samostatne a to bez akýchkoľvek pravidiel a kritérií. Pre potenciálnych uchádzačov nie sú zverejnené žiadne pravidlá ako možno požiadať o dotáciu z tohto zdroja. Absentuje právna norma, ktorá by transparentne upravovala proces poskytovania dotácií. NKÚ preto hodnotí celý proces poskytovania dotácií na rozvoj športovej infraštruktúry z tohto zdroja ako netransparentný.

Preverení vybranej vzorky NKÚ zistil, že boli opakovane poskytnuté dotácie z rezervy predsedu vlády prijímateľom, ktorí neplnili lehoty vyúčtovania dotácie z predchádzajúceho obdobia. Patrili medzi nich napríklad občianske združenia Jeden23223, KO Box Club Galanta, či Svetová hokejbalová federácia.

Kontrola vybranej vzorky z tejto rezervy určenej na krytie nepredvídaných výdavkov preukázala, že **len v jednom prípade obce Lukáčovce bola dotácia poskytnutá oprávnene na odstránenie následkov živelnej pohromy**, ktoré **nebolo možné predvídať a plánovať**. Schválenie, uvoľnenie a poskytnutie finančných prostriedkov na rozvoj športu z rezervy predsedu vlády SR **nebolo vykonávané v súlade so spôsobom nakladania s verejnými prostriedkami ustanoveným v § 10 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy**.

3.1.2. OSTATNÉ FORMY FINANCOVANIA

Podpora obciam, VÚC a iným právnickým osobám z kapitoly Všeobecná pokladničná správa

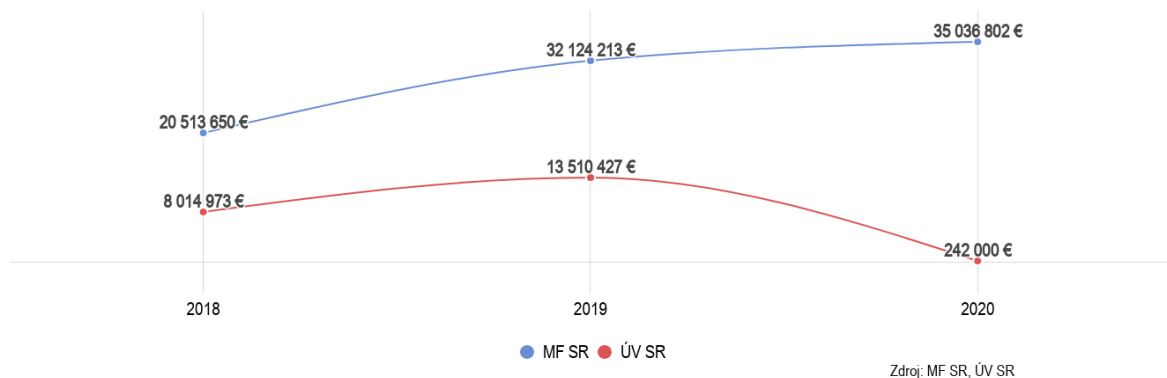
Ministerstvo financií SR v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok poskytuje z rozpočtovej kapitoly Všeobecná pokladničná správa obciam, VÚC a iným právnickým osobám dotácie, ktorých kritériá pridelenia spĺňajú aj športové projekty. Takéto dotácie možno poskytnúť:

- podľa § 2 na individuálne potreby obce - na naplnenie úloh súvisiacich s výkonom jej samosprávnych pôsobností, a to najmä na riešenie havarijných situácií na majetku obcí, na rekonštrukciu a modernizáciu majetku obce, na údržbu budov, miestneho rozhlasu a verejného osvetlenia v majetku obce.
- podľa § 3 na osobitné účely - na plnenie mimoriadnych úloh alebo naliehavých úloh.

Prostredníctvom kapitoly VPS ministerstvo poskytlo v kontrolovanom období **obciam na ich individuálne potreby** (§ 2 výnosu MF SR) **771 693 eur**. Písomné žiadosti uchádzači podávali na základe zverejnenej výzvy. Žiadosti, ktoré spĺňali podmienky stanovené zákonom o rozpočtových pravidlách, boli spracované do zoznamu a následne predložené ministrovi financií, aby o pridelení dotácií rozhodol. Zoznam schválených a neschválených dotácií ministerstvo zverejňuje na webovej stránke. Proces výberu a vyhodnocovania žiadostí však nemá upravený žiadnou internou smernicou, čo je podľa NKÚ SR v rozpore s princípmi transparentnosti, keďže aj v tomto prípade, podobne ako v prípade rezervy predsedu vlády, rozhoduje jedna osoba - minister.

Pri dotáciách **na osobitné účely** na plnenie mimoriadnych a naliehavých úloh (§ 3 výnosu MF SR) bolo uvoľnených **86 902 968 eur**. V tomto prípade, zistil NKÚ SR prvky netransparentnosti už na začiatku procesu, keďže sa nezverejňuje žiadna informácia, že sa mestá, obce, športové kluby a zväzy alebo iní prevádzkovatelia športovej infraštruktúry môžu o tieto prostriedky uchádzať. V procese pridelenia nerozhodujú odborné kritériá. Nasledujúci graf ukazuje celkový objem financií na šport z oboch kontrolovaných subjektov za sledované obdobie, pričom rok 2019 bol predvolebným rokom.

Graf č. 2 Celková podpora športu z MF SR a ÚV SR v období 2018 - 2020

Aj v závere tohto dotačného procesu zistil NKÚ SR prvky netransparentnosti. Ministerstvo financií SR s prijímateľmi **neuzatváralo písomné zmluvy o poskytovaní dotácií, zaslalo im iba písomné oznámenie o poskytnutí dotácie a následne poukázalo príjemcovi schválený objem financií**. V súlade s pokynom MF SR o zúčtovaní dotácií prijímateľa predkladajú len tlačivo so základnými údajmi o poskytnutej a zúčtovanej dotácii, bez akýchkoľvek dokladov a špecifikácii použitých prostriedkov. **Takýto spôsob zúčtovania poskytnutých finančných prostriedkov nezabezpečuje preukázateľnosť a transparentnosť použitia dotácií a vytvára veľké riziko vzniku nezrovnalostí a podvodov.**

Spôsob financovania športu na základe uznesení vlády SR, bez predchádzajúceho transparentného výberu prijímateľa a následnej povinnosti prijímateľa splniť transparentné kritériá, je podľa NKÚ v rozpore s princípom nediskriminácie obcí, VÚC a iných právnických osôb.

Na základe predložených **zúčtovaní dotácií** od prijímateľov MF SR každoročne vypracúva návrh správy o zúčtovaní dotácií, ktorý schvaľuje minister financií. Správa o zúčtovaní dotácií za rok 2018 neposkytovala podrobnejší prehľad o zúčtovaných finančných prostriedkoch. Za roky 2019 a 2020 správy vypracované neboli a termín ich vypracovania ani nie je stanovený v žiadnom internom riadiacom dokumente.

NKÚ upozorňuje aj na absenciu kontroly poskytnutých dotácií na MF SR. Napriek vysokému objemu poskytnutých dotácií zo zdrojov rozpočtovej kapitoly VPS ministerstvo financií SR v kontrolovanom období nevykonalo **žiadnu kontrolu ani audit použitia finančných prostriedkov u prijímateľov dotácií.**

3.1.3. DOTAČNÝ PROGRAM ÚRADU VLÁDY SR

Prostredníctvom dotačného programu **Podpora rozvoja športu** podporoval ÚV SR v rokoch 2018 a 2019 projekty zamerané na multifunkčné ihriská, detské ihriská, výmenu trávnik a nákup športovej výbavy podľa zákona o poskytovaní dotácií v pôsobnosti ÚV SR. **Celý proces mal svoje pravidlá a postupy** od zverejňovania výziev na predkladanie žiadostí o poskytnutie dotácií, podania žiadosti, posudzovania žiadostí aj vyhodnocovania komisiou, uzatvárania zmlúv, kontroly VO, až po vyúčtovanie poskytnutej dotácie.

Niektorým prijímateľom boli za kontrolované obdobie poskytované dotácie súčasne aj z dotačného programu aj z rezervy predsedu vlády SR, legislatíva však takéto prípady neupravuje. V rámci kontroly projektov na vybranej vzorke neboli identifikované porušenia smernice o uzatváraní zmlúv o poskytnutí dotácií z tohto dotačného programu. NKÚ preveril aj postup

pri zúčtovaní poskytnutých dotácií, spôsob preukazovania použitia dotácie a transparentnosť informácií potrebných k zúčtovaniu dotácií. Ani v tejto oblasti **NKÚ nezistil porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov v uzatvorených zmluvách.**

Splnomocnenec vlády SR pre mládež a šport

Poskytovanie dotácií pre oblasť športu na ÚV SR bolo nesystémové, pretože splnomocnenec vlády SR pre mládež a šport nevypracoval žiadny koncepčný materiál, ktorý by poskytoval informácie o skutočnom stave športovej infraštruktúry na Slovensku. Plnenie týchto úloh splnomocnencom v sledovanom období nikto nekontroloval napriek tomu, že splnomocnenec zodpovedá za svoju činnosť vláde SR a mal by ju koordinovať s vedúcim úradu vlády a príslušnými ministrami.

Kontrolný mechanizmus pri poskytovaní dotácií v danej oblasti bol na ÚV SR **nedostatočný.** Odbor vnútorného auditu a sekcia kontroly vykonali len minimálny počet kontrol v tejto oblasti.

NKÚ na základe kontrolných zistení konštatuje, že systém financovania športu z verejných zdrojov na Slovensku je neprehľadný a neriadi sa strategickými cieľmi, keďže absentuje strategická koncepcia rozvoja športu.

3.2 ODPORÚČANIA NA ZMENY SYSTÉMU

Na základe kontrolných zistení NKÚ SR odporúča pre zabezpečenie transparentnosti zjednotiť pravidlá pri poskytovaní financií na šport z verejných zdrojov. Zároveň opätovne odporúča dobudovať informačný systém športu, ktorý zabezpečí centrálnu evidenciu všetkých verejných zdrojov v podobe dotácií či iných finančných príspevkov smerujúcich do oblasti športu. K jeho dobudovaniu sa už zaviazalo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR po kontrole NKÚ ukončenej v roku 2020, ktorá bola zameraná na vnútorný kontrolný systém výdavkov na šport.

Priestor na zlepšenie transparentnosti vidí NKÚ aj v **úprave legislatívy,** pretože viacvýznamová interpretácia pravidiel pre poskytovanie dotácií z rozpočtových rezerv ustanovených v § 10 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy spôsobuje to, že v mnohých prípadoch sú dotácie poskytované nie v súlade s ustanoveným spôsobom nakladania s verejnými prostriedkami. Podľa § 10 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, **sa na krytie nepredvídaných výdavkov** nevyhnutných na zabezpečenie rozpočtového hospodárenia alebo na krytie zníženia rozpočtových príjmov vytvárajú v štátnom rozpočte rezervy.

3.3 ODPORÚČANIA KONTROLOVANÝM SUBJEKTOM

Odporúčania MF SR

- Vypracovať všeobecne záväzný právny predpis, príp. interný riadiaci akt, v ktorom bude ustanovený spôsob a postup pri výbere, zatriedovaní a vyhodnotení predložených žiadostí.
- Vypracovať interný riadiaci akt, v ktorom bude upravené postavenie, zloženie, členstvo, úlohy aj spôsob rokovania odbornej komisie dotačného systému. Príkladom dobrej praxe môžu byť iné ústredné orgány štátnej správy ako Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo vnútra SR, či Ministerstvo kultúry SR, ktoré majú vyhodnocovanie žiadostí minimálne trojčlennou komisiou zakotvené v zákone o poskytnutí dotácií a podrobnejšie rozpracované vo všeobecne záväzných právnych predpisoch, vydaných týmito ústrednými orgánmi.
- Pre zabezpečenie transparentnosti poskytovania dotácií s každým prijímateľom uzatvoriť písomnú zmluvu o poskytnutí dotácie a zverejniť ju v Centrálnom registri zmlúv v zmysle zákona o slobodnom prístupe k informáciám. Zmluvy o poskytnutí dotácie by mali okrem podmienok použitia dotácie a povinnosti prijímateľa dotácie obsahovať aj sankcie a možnosť odstúpenia od zmluvy pri nedodržaní zmluvných podmienok. Príkladom dobrej praxe sú iné ústredné orgány štátnej správy ako Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo vnútra SR, či Ministerstvo kultúry SR, ktoré majú uzatváranie zmlúv o poskytnutí dotácií zakotvené v zákone o poskytnutí dotácií.
- Zúčtovanie finančných prostriedkov vykonávané prijímateľmi doplniť o presné údaje dokladov preukazujúcich použitie dotácie, minimálne o názov a číslo dokladu a dodávateľa.
- Rozsah, spôsob a termín vypracovania správy o zúčtovaní dotácií, prípadne ďalšie podrobnosti o zúčtovaní dotácií upraviť v internom riadiacom akte.

Odporúčanie ÚV SR

- Pre zvýšenie miery transparentnosti pridelovania finančných prostriedkov z rezervy predsedu vlády SR vytvoriť obdobný postup ako je vytvorený pri dotačnom programe a prijať s tým súvisiaci interný riadiaci akt.

4 KONTAKT

Najvyšší kontrolný úrad SR
Priemyselná 2
824 73 Bratislava
✉ info@nku.gov.sk

Ministerstvo financií SR
Štefanovičová 2968/5
817 82 Bratislava
✉ minister@mfsr.sk

Úrad vlád Slovenskej republiky
Námestie slobody 1
813 70 Bratislava
✉ info@vlada.gov.sk